

Nr. 005 / 11 Havfrakt**Tók niðri og leki**

IMO 7716490
Smíðaður: 1980
Fánaríki Færeyjar
Stærð: 1094 GT
Mesta lengd: 65,82 m
Breidd: 10,70 m
Vél: MaK 6MU, 1200Bhp
Fjöldi skipverja: 5

Gögn:

Lögregluskýrslur
Gögn RNS

Havfrakt©Útgerð

Lokaskýrsla afgreidd á fundi 29. ágúst 2011 af Inga Tryggvasyni, Hilmari Snorrasyni, Pálma K. Jónssyni, Jóhanni Ársælssyni og Ólafi K. Ármannssyni

Tilgangur þessarar skýrslu er ekki að skipta sök eða ábyrgð og skal henni ekki beitt sem sönnunargagn í opinberu máli.

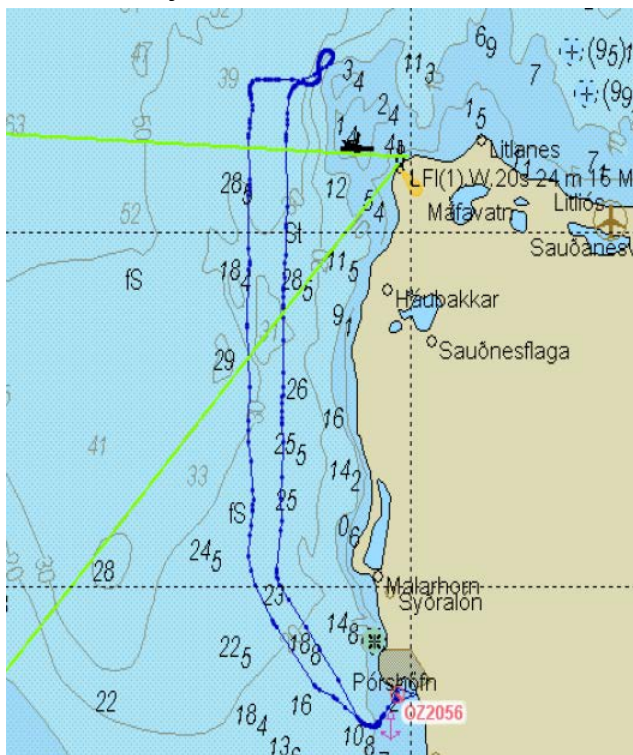
Atvikalýsing:

Þann 11. janúar 2011 var flutningaskipið Havfrakt að fara frá Þórshöfn áleiðis til Myre í Noregi. Djúprista: Fr. 3,4 m og aft. 4,8 m. Veður: NA 9-16 m/s. (Veðurstöð: Hálsar kl. 21:00) éljagangur og þung undiralda. Fjara á Þórshöfn var kl. 22:20.

Skipið kom til Þórshafnar daginn áður með 1.140 tonn af fiskimjöli. Um kl. 20:50 lét skipið úr höfn og var siglt norður fyrir Grenjanes eftir rafrænu korti. Var ratsjá sem stillt var á 1,5 sml. radíus.

Kl. 21:13 var skipið út af Malarhorni og því siglt til norðurs með landinu. Mynd I sýnir siglingu Havfrakt.

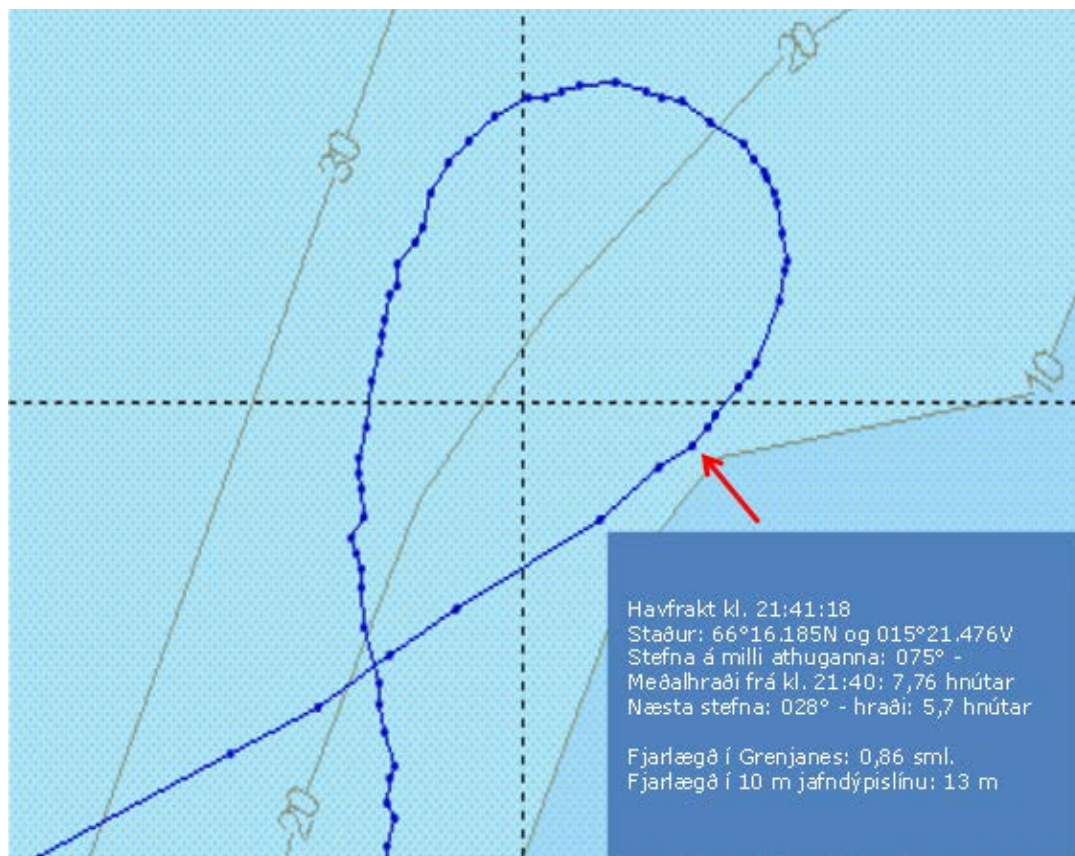
Kl. 21:39 þegar skipið var statt NV af Grenjanesi eða á stað, 66°15'833N og 015°22'133V, var samkvæmt AIS ferilskráningakerfi stefnunni breytt til NA. Frá þessum tíma og næstu sex mínútur var haldin stefna að meðaltali um 050°.

Sigling Havfrakt samkv. AIS kerfi Mynd I

Kl. 21:45 (skv. AIS kerfi) tók skipið niðri ca. á stað, 66°16'185N og 015°21'476V sem er 0,86 sml. NNV af Grenjanesi.

Mynd II sýnir siglingu skipsins á því svæði sem talið er að það hafi tekið niðri. Samkvæmt kortinu sýnir AIS ferilskráning að skipinu var siglt í 13 m fjarlægð frá 10 m jafndýpislínu.

Kortið sýnir hvar gert er ráð fyrir að Havfrakt hafi tekið niðri Mynd II

Samkvæmt lýsingu kom mikið högg fyrst á skipið að framanverðu síðan miðskips og síðast aftast. Fram kom að skipið hefði nötrað mikið við allar þessar ákomur og fljótlega kom u.þ.b. 4-5° halli á það til bakborða. Skipstjórinn minnkaði ferðina og beygði skipinu til bakborða. Skipinu var siglt í heilan hring og til suðurs í átt að 10 m jafndýpislínu og fór næst henni í 55 m fjarlægð áður en skipinu var beygt til vesturs.

Siglt var áleiðis til Þórshafnar og haft var samband við hafnarvörð sem veitti heimild til að skipið legðist aftur að bryggju. Engin olía lak frá skipinu.

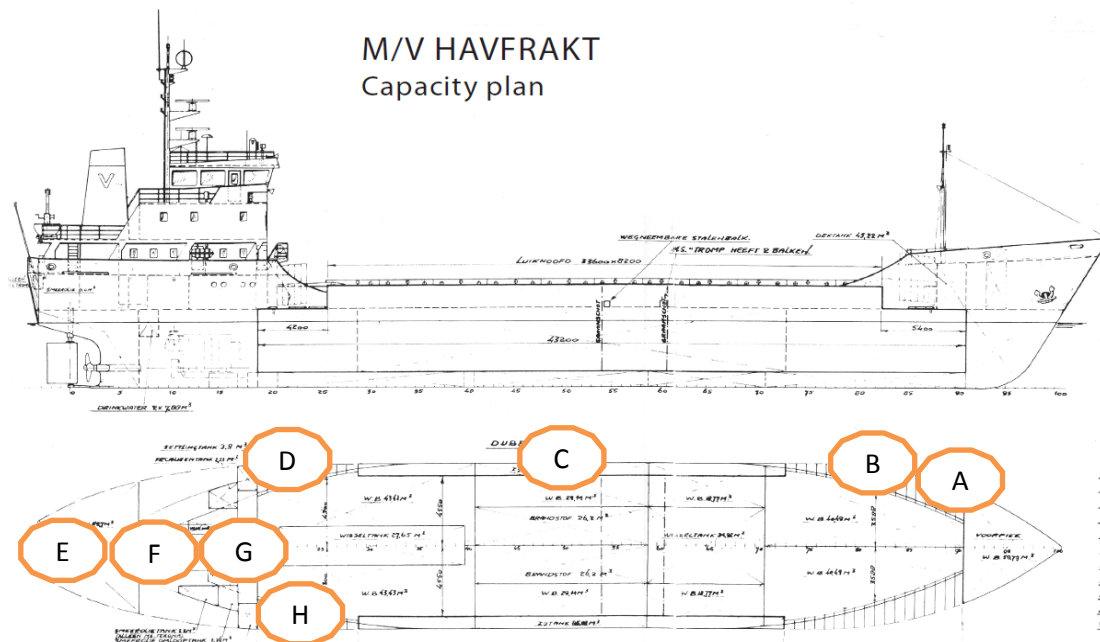

Havfrakt við bryggju eftir atvikið. Mynd III

Skipið lagðist aftur að bryggju og voru kafarar fengnir frá Akureyri til að kanna skemmdir og gera við til bráðabirgða.

Skemmdir:

Við köfunina komu í ljós að talsverðar skemmdir voru á skipinu. Mynd IV sýnir hleðslutilhögun (capacity plan) Havfrakt og merking svæða á ákomum.

Mynd IV

Eftirfarandi er gróf lýsing á skemmdum neðansjávar samkvæmt mynd IV:

- A. Dæld, sennilega fyrsta ákoma.
- B. Rifa inn í b.b. botntanka nr. I. Rifan var 250 sm löng og breiðust 45 sm. (Mynd)
- C. Slingubretti dældað og lagst að skrokknum.
- D. Dæld.
- E. Hæll boginn.
- F. Stýri gekk upp um 4 sm og stýrisbolti brotinn. (Mynd)
- G. Rispa á kjöl.
- H. Dæld.

Þann 20. janúar kom annað skip frá sama skipafélagi, Havsund og var farmi Havfrakt skipað yfir í það.

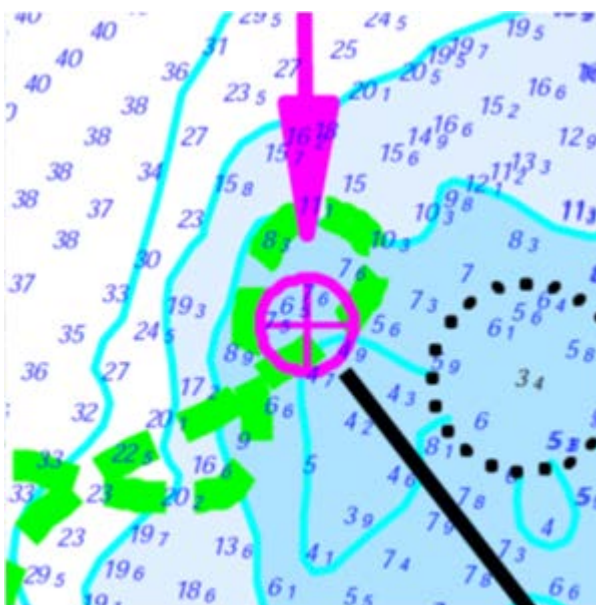
Samkvæmt mati flokkunarfélags skipsins (Bureau Veritas) var Havfrakt ekki talið haffært til siglingar án aðstoðar. Færeyski dráttarbáturinn Thor Server dró Havfrakt til Færeyja.

Thor Server©Hilmar Snorrason

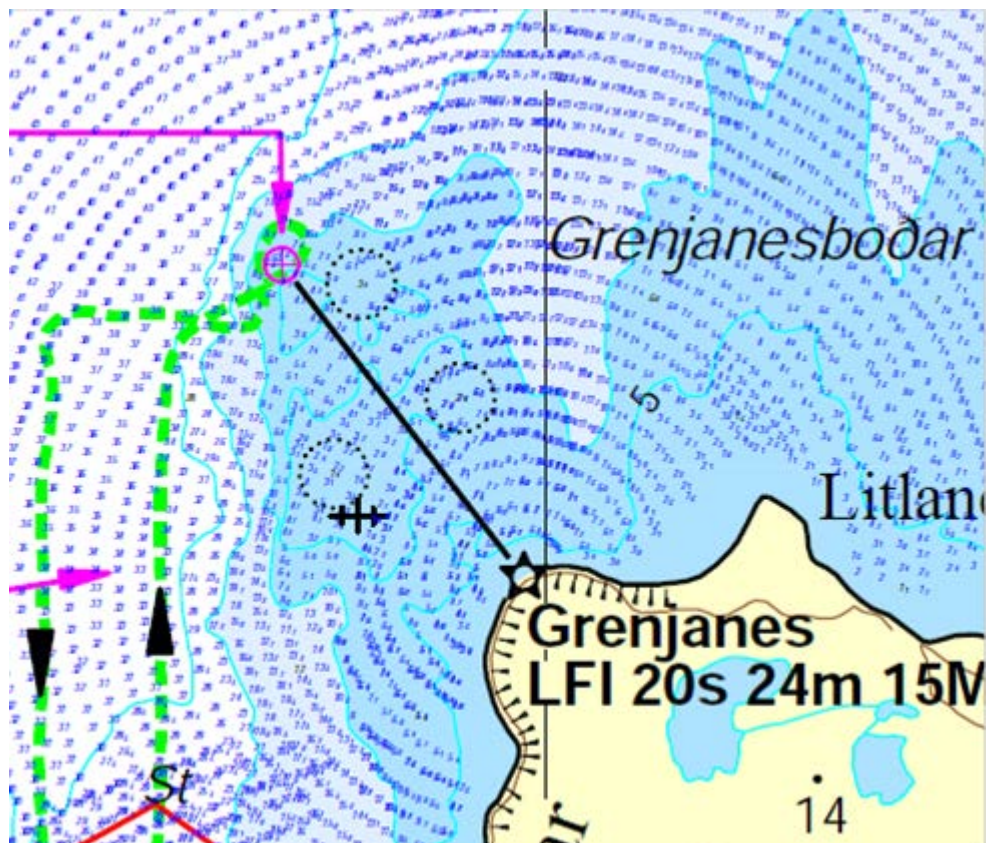
Við rannsókn kom fram:

- að skipstjórinn var einn á stjórnþalli þegar skipið tók niðri;
- að skipstjórinn kvaðst hafa siglt eftir rafrænu korti og samkvæmt því hefði hann verið á svæði með 30 m jafndýpslínu. Ekki hefðu verið merktar neinar grynningar í kortinu;
- að ferilskráning á plotter var ekki í gangi þegar skipið tók niðri en var sett af stað eftir að skipinu hafði verið siglt í hring;
- að samkvæmt mati skipstjórans var að ástæða þess að skipið tók niðri sú að ekki hefði verið um borð sjókort með minni mælikvarða og rafræna kortið ónákvæmt. Hann taldi einnig mögulegt að GPS tækið hefði verið ónákvæmt vegna eljaveðurs;
- að um borð voru siglingatæki: Plotter tengdur við Furuno GPS Navigator GP-80 og turntölvu af ASUS gerð og HP L1908W flatskjá. Þessi búnaður er ekki viðurkenndur siglingabúnaður. Ratsjá og dýptarmælir. Ratsjá var stillt á 1,5 sml. radíus en dýptarmælir var ekki í gangi;
- að um borð var eitt sjókort nr. 2900 (Sjókort nr. 63) í skalanum 1:300.000 af þessu svæði sem náði frá Rauðanúp að Glettinganesi. Þetta sjókort sýndi blátt grunnsvæði í u.þ.b. eina sjómílu frá Grenjanesi. Áætluð siglingaleið var ekki sett út í sjókortið;
- að AIS ferill skipsins (mynd V og VI) var settur út í nýjustu útgáfu sjókorts nr. 63 ásamt staðsetningu ætlaðs staðar sem skipið tók niðri. Samkvæmt því er dýpið þar sem Havfrakt tók niðri á bilinu 5 til 6,5 metra og um 350 m vestur af nyrsta Grenjanesboðanum. Þessar upplýsingar byggja á dýptarmælingu sem gerð var 1986. Samkvæmt þessu hefur rafræna kortið sem var um borð ekki gefið rétta mynd af aðstæðum og þungur sjór orðið til þess að skipið tók niðri;

AIS ferill settur út í kort 63

Mynd V

AIS ferill settur út í kort 63

Mynd VI

- að sérfræðiaðilar hjá LHG – sjómælingasviði fóru yfir allar hugsanlegar skekkjur en fundu ekkert að korti nr. 63. Það var þeirra niðurstaða að skipið hafi ekki verið með fullnægjandi sjókort til að sigla svona nærri landi og hefði því átt að vera 1,5 - 2 sjómílur af Grenjanesi;
- að skemmdir á stýri virtist ekki hafa áhrif á stjórnhæfni;
- að skipstjórinn hafði ekki siglt um þetta svæði áður;
- að fram kom hjá hafnarverði að minni fiskibátar fari alltaf í um 1,5 sml. fjarlægð frá Grenjanesi.

Nefndarálit:

Orsök þess að skipið tók niðri var sú að því var siglt inn á grunnsvæði.

Nefndin gerir athugasemdir við að skipstjórinn hafi reitt sig á sjókort sem einungis sýndi jafndýpislínur.